

NUHU

The history of Nuhu in Kyanga as recorded in the Ataura,
the first book of Moses: Genesis 6 - 11.

Gucena wurinaa

Ka gucena farashì kɛɛji gbãa àbi ɔdaa, àbi ni nɛgũna ia, ye Ladu nina wà guce nifinanɔ nɔɔ, ye à à shì laaka à waaji. Ye Zɔnadi kè: Ma Nanii bagũa bii gucenalu dipaiba, zaaka à sã à dà vāni yāaji. Wɛ̃ keesɔɔdu ye gbɛɛgũa'àni. Guce sàana bii dunialu looto bɛɛ kũni looto bɛɛ gbɛ̃jizɔ mɔnɔ, lootoo ka Ladu ninanɔ guce nifina d̃ nɛgũna, mɔnɔ à nina ì'azɔ. Guce gbādanami àni ka à tɔbò zaa farashina.

Ka Zɔnadi wà gucena vānikenaa gbãa dunialu, dipai yā vāni laasaabu àtagũ kea à zūnlu din, ye ì zūn wùri gucenama ka ì kè dunialu. Ì zūn cìri, ye ì kè: Guce ka ma kè má à waraa cɛrema, guce kũni sɔnazɔ kũni lalugaradaceremanazɔ kũni bānazɔ, zaaka ma zūn wùri à kenaa yā musu. Ye Nuhu amalì Zɔnadi werema.

Nuhu yā

Nuhu bena baalun lè: Nuhu gũ tururumi. Ì looto ini ye ba taali zɔba, ì tà Laduzɔ. Nuhu nigɔ̃nina ì à, Shemu kũni Hamuzɔ kũni Yafetizɔ. Gūpai bii wurina Laduni, vānikena kũni yā gbādaazɔ dunia fà. Ka Ladu dunia wà, ì wà ì wùri, zaaka gūpai bi dɔa jɛɛ fitēnaama.

Ye Ladu kè Nuhuni: Ma wà gūpai bùru kakacenaa, zaaka à yāaji vānikenaa kũni yā gbādaazɔ ɔdà cɛrema. Má à kakacɛa ledule kũni duniazɔ. Guru'imu ke kaataakozɔ, ì kè korunazɔ, ì kɔtaa kama ì luu kũni ì gbɛ̃jizɔ. Laaka í gúru ginaa kean lè: Ì

saakeẽ gũ ɔkũsũ keesɔru à, ì luu ɔkũsũ keefiawokoorizɔ, ì saake musu kĩn ɔkũsũ kedokoori. Fɔkɛɛ ta gúru ginaama, ì gufu tu ì le buden kũni guruzɔ ɔkũsũ du. Ì le bɔ ì tātāama, ì gúru ginaa gbiri à didina kũma.

Mani kĩn má tua i nà tà duniama, dun fɔna ka wia hundinadi bii'álu mà à kakace pai. Fɔna ka bii dunialu gaa pai. Amaa ma i gũa bii'nzɔ, í gẽa gúru ginaalu kũni n nigɔninazɔ kũni n nɛɛzɔ kũni n nina nenazɔ. Fɔ hundinadi pai shite fiafia ì gẽ'ázɔ, dun àna hundiike lɛdule'nzɔ. Bã bena kũni sɔ benazɔ kũni lalugaradaceremana benazɔ pai à nua n gu fiafia, dun àna hundiike. Fɔbinaa ka wòta bi pai shite ì dakũ a fɔsubɔɔ, aninɔ kũni fɔnanɔɔ. Ye Nuhu kè laale, yã ka Ladu fi'ini ì kè pai.

I malaalakena dunialu

Ye Zɔnadi kè Nuhuni: Gẽ gurulu kũni n wei gũnazɔ, zaaka ma wà nnimi gũ tururu bece gũnalu. Sɔna ka wòta sãmake'ázɔ shite ì gẽ'ázɔ nɛgũ kũni kohizɔ sɔɔfiafia, sɔna ka wòbata sãmake'ázɔba shite fiafia nɛgũ kũni kohizɔ. Bãna shite ì gẽzɔ mɔnɔ nɛgũ kũni nigɔnizɔ sɔɔfiafia, dun à bèe nà hundiike dunialu kpatapai. Zaaka di sɔɔfiaa gbɛji má tua laa nà bã cerema hari di keefia emena kũni gãɔnizɔ, fɔ hundinadina ka ma kè mà à wara cerema pai.

Yã ka Zɔnadi fi'ini Nuhu kè pai. Di ka í malaalakè dunialu, Nuhu wè keesɔru sɔɔdu. Ì gẽ gurulu kũni ì ninazɔ kũni ì nɛɛzɔ kũni ì nina nenazɔ, dun àna bɔ i ginaa yãlu. Ye sɔna ka wòta sãmake'ázɔ kũni sɔnazɔ ka wòbata sãmake'ázɔba kũni bãnazɔ kũni lalugaradaceremanazɔ nù Nuhu gu gurulu fiafia nɛgũ kũni

nigõnizɔ laaka Ladu fi'ini. Di sɔɔfiaa gbẽji i malaalakè dunialu. Nuhu wẽ keesɔru sɔɔdudibi, ì mɔ fiadibi ì di koori aweresɔɔfiazɔ, í ka bii cere kucelu ikpakona pùta pai, mɔnɔ la gbādaa bā. Laa bā hari di keefia emena kūni gāɔnizɔ.

Dibeedi Nuhu gẽ gurulu kūni ì ninazɔ Shemu kūni Hamuzɔ kūni Yafetizɔ kūni ì nɛɛzɔ kūni ì nina nenazɔ gū à, kūni lahoolu sɔnazɔ pai à beema kūni tubɔnazɔ pai à beema kūni lalugaradaceremanazɔ pai à beema kūni fɔ ka tà kpɛte musuzɔ pai à beema, bāna kūni fɔ shīnnadinazɔ pai. Fɔna ka tà wi nù Nuhu gu gurulu bee kūni beezɔ fιαfia. Fɔ hundinadina bè pai gẽ negū kūni nigõnizɔ laaka Ladu fi'ini. Ye Zɔnadi kpele tà'àma.

Laa bā hari di keefia. Ka í bi lafaa, ye ì gúru shìte ì kpètezɔ cerema. Í kpète ì lafà nɔɔnɔɔ, ì malaalakè cerema, ye gúru ginaa bii ima. Í lafà ì malaalakè cerema pai, ì tà kasa ashinama pai ka bii dunialu. Í kpète ì tà kasananɔma hari ɔkūsū wakaasɔru. Fɔ hundinadina ka tà ta cerema gāga pai, bāna kūni tubɔnazɔ kūni lahoolu sɔnazɔ kūni lalugaradaceremanazɔ kūni gucenazɔ pai. Fɔna ka tà wi mɔnɔ à bii garaama gāga pai. Fɔ hundinadina ka bii garaama kākace pai. Gucena kūni sɔnazɔ kūni lalugaradaceremanazɔ kūni bānazɔ kākace dunialu. Nuhu ye bɔ ì din kūni fɔna ka bii'izɔ gurulu. Ye í malaalakè dunialu laale hari di keesɔɔfia awokoorizɔ.

Í labuna dunialu

Ladu zūndɔ Nuhu kūni lahoolu sɔnazɔ kūni tubɔnazɔ ka bii'izɔ gurulu pai. Ka ì utuvɔ cerema, ye í farashì labuuji. Í ka bii cere kucelu ikpakona tàta kūni la gbāda bānaazɔ, ye laa

dùcɛ. Í ginaa bi baa, ibi labua busābusā hari di keesɔɔfia awokoorizɔ. Mɔ ɔɔfiadibi di koori aweresɔɔfiadibi, gúru ginaa àcɛ kasaama ka wòta kɛ Ararata. Í ginaa bi labua hari mɔ kooridibi. Mɔ kooridibi ginaa di farashina kasana mina bɔ̀.

Di keefiaa gbɛ̃ji Nuhu gúru taaga gù ka ì bɔ̀, ye ì kwaraga dà. Ibi likaa, itagũ yaa, itagũ cia, hari í gàra cerema. Ì iho dà mɔnɔ, dun ina dɔ̃ koo í làbu cerema. Ka iho ginaa ci kagu waba, ye ì cɛ̃ɛ ì cì'ima gurulu, zaaka í malaalakena dunialu pai. Nuhu ɔɔbɔ̀ ì ì kù ì gɛ̃zɔ gurulu. Ì ùsā hari di ɔɔfia, ye ì cɛ̃ɛ ì iho dà mɔnɔ. Iho ginaa cɛ̃ɛ ì cì'ima itɔ̃ke, ì kù lala kàsu ì kà ì lɛlu. Ye Nuhu dɔ̃ í làbu cerema. Ì ùsā di ɔɔfia mɔnɔ, ye ì cɛ̃ɛ ì iho ginaa dà, ici cɛ̃ɛ ì cì'ima mɔnɔba. Nuhu wɛ̃ keesɔru ɔɔdu awereduzɔ, ì mɔ farashina di farashina, í gàra cerema, ye ì gúru ginaa musu gù. Ka ì guu wà, ì wà í ìncɛ cerema. Mɔ fiadibi di keedu aweresɔɔfiazɔ cɛɛ utufà.

Ye Ladu yāfi Nuhuni ì kè: Bɔ gurulu kũni n nɛ̃zɔ kũni n nigɔ̃ninazɔ kũni n nina nenazɔ. Fɔ hundinadina ka biì'nzɔ bɔ pai, bãna kũni sɔ̃nazɔ kũni lalugaradaceremanazɔ pai, àna ɔda cerema, ànagũ ni'ia, ànagũ lafaa dunialu. Ye Nuhu bɔ kũni ì ninazɔ kũni ì nɛ̃zɔ kũni ì nina nenazɔ. Sɔ̃na pai kũni lalugaradaceremanazɔ pai kũni bãnazɔ pai kũni fɔnazɔ ka tà ta cerema pai, à bɔ gurulu bee kũni beeɔ.

Ye Nuhu Zɔnadi sāmakegu bù. Sɔ̃na kũni bãnazɔ ka wòta sāmake'àzɔ ì à kù, sāma ka wòta ì fɔ ka cewi ye ì kè'àzɔ sāmakegu ginaama. Ka Zɔnadi ì ì gbīn mà, ì kè'ini nda, ye ì laasaabukè ì kè: Mába cɛ̃ɛa mà cɛɛ laalike gucena yāaji mɔnɔba, zaaka gucena laasaabu tagũ vāni zaa ì jingikewi. Mába cɛ̃ɛa mà fɔ hundinadina kakacɛ laaka ma kè mɔnɔba. Hari dunia nagũ

bii fɔtɔnaa kũni fɔmɔɔkenaazɔ, nini kũni gufudaazɔ, bɔɔkɛɛ kũni sagarikɛɛzɔ, emena kũni gãɔnizɔ, à kan ba inceaba.

Ladu i biina kũni Nuhuzɔ

Ye Ladu albalikakà Nuhuni kũni ì ninazɔ, ì fi'ani: Àgũ ni'ia àgũ lafaa, à dunia fa. Sɔna kũni bãnazɔ kũni lalugaradaceremanazɔ kũni zɔnazɔ pai àgũ wohumaa'ani. Ma à nà a ɔɔlu. Fɔna ka tà ta pai àgũ bii a fɔbinaa. Ma à kpà'ani pai, laaka fɔbinaa ka tà shiibo cerema ma kpà'ani zaa yãa. Amaa sɔɔ ka wòci ì jěba àba suba, zaaka ì amami ì hundii. A ama ka bii a hundii má findebua'ani. Sɔɔ nà guce dè, koo gũ nà a gũdu dè, má ì ama findebua'ini. Gũ ka ì a gũdu dè má findebua'ini. Gũ nà guce dè, wòna ì dè, zaaka ma gucena kè ma takali. Àgũ ni'ia àgũ lafaa, à ɔɔda dunialu, àgũ kea gbãa.

Ladu yãfi Nuhuni kũni ì ninazɔ mɔɔɔ ì kè: Ma i gũa bii'azɔ kũni a benazɔ, kũni fɔ hundinadinazɔ ka bii'azɔ à bɔ gurulu pai, bãna kũni tubɔnazɔ kũni lahoolu sɔnazɔ kũni fɔnazɔ ka bii cerema pai. Ma i gũa bii'azɔ. Mába fɔ hundinadina incea pai kũni í malaalakena dunialuzɔ mɔɔɔba. Í ba dunia malaalakɛa ina kakace mɔɔɔba. Ye Ladu cɛɛ ì kè: Ma i gũa bii'azɔ kũni fɔ hundinadinazɔ ka bii'azɔ lɛdule hari dipai. Ì sheedun lè: Má ma zunni bɔa laama ma i biina kũni duniazɔ sheedu. Lootoo ka ma tù laa cìri mɔɔɔ zunni bɔma, laaka ma i bii'azɔ kũni fɔ hundinadi bè paizɔ, má zũndɔa'ama. Mába tua í nà ashike ina fɔ hundinadi kakace pai mɔɔɔba. Lootoo ka ma zunni wà laama, ma i biina kũni fɔ hundinadi bè paizɔ hari dipai má zũndɔama.

Ye Ladu kè Nuhuni: Ma i biina kûni fɔ hundinadinazɔ ka bii dunialu pai sheedun be.

Nuhu nina

Nuhu nina ka bɔ gurulu tɔn lè: Shemu, Hamu, Yafeti. Hamumi Kanaa djii. Nuhu ninan be, à gũ à. À bena ye ɔdà dunialu pai.

Nuhu jekedami, ye ì inabi jekè. Ka ì inabi'i mì ì kà, ye ì asuna fùru'ima ì koru. Ka Kanaa djii Hamu à djii wà bumbum, ì bɔ ì yà ì fì Shemuni kûni Yafetizɔ. Ye Shemu kûni Yafetizɔ gɔ̃bisheɛ shìte à kà nno ishēma à gũ fia, à yà gbējigbēji, à weredòdò gukēma dun ànaba à djii wa huntuba, à yà à à djii huntu dùduzɔ. Ka Nuhu inabi'i wèrè'ima ì vɔ̃, ì mà laaka a ni gbēji kè'ani, ye ì kè:

Kanaa gbɛɛgũa laalikena,

inimi ì gũna zɔna zɔɔ.

Ye ì kè:

Wò Zɔnadi Ladu saabukpa,

Kanaa bena gũa bii Shemu bena zɔna.

Ladu nà cere lafa Yafetini,

Yafeti bena nà wei gifa kûni Shemu benazɔ,

Kanaa bena nagũ bii Yafeti bena zɔna.

Í malaalakena dunialu gbēji Nuhu kè wè keesɔru à a keefiawokoorizɔ (350). Ì kè wè keesɔru sooshi a keefiawokoorizɔ (950), ye ì gà.

Nuhu bena

Nuhu ni nigõnina Shemu kûni Hamuzo kûni Yafetizo kûni à ni nigõninazo baalun lè ka à à ì i malaalakena dunialu gběji: Yafeti ni nigõnina tòn lè: Gomεε, Magogu, Mεδε, Giriki, Tubali, Meshēki kûni Tirashizo. Gomεε ni nigõnina tòn lè: Ashenaji, Lifa, Togaama. Giriki ni nigõnina tòn lè: Elisa, Taashishi, Kupuru, Lodani. Benano ye oḁa tekū lēma, à bō kūlu cere kûni cerezo, bee kûni beezo idibi kûni idibizo, gūkīn kûni ì beyāzo.

Hamu ni nigõnina tòn lè: Etiopia, Masar, Libia, Kanaa. Etiopia ni nigõnina tòn lè: Sheba, Havila, Sabata, La'ama kûni Sabatekazo. La'ama ni nigõninami Sheba kûni Dedāzo. Nimōrōdi Etiopia beemi mōno. Inimi dunia nigõni tōnadi farashinaa. Tubi ashi Zōnadini. Ì yāaji ye tū wōta kε: Laaka Nimōrōdi bii tubi ashi Zōnadini. Babilonia cere ka ì kirikēma sara farana Babila kûni Erekiizo kûni Akadizo kûni Kalenazo. Bōna gube ì yà Asuria cerelu, ye ì Niniva gīfa kûni Lehobozo kûni Kalazo kûni Leshēzo ka bii Niniva buden kûni Kalazo ka bii fara ashi.

Masar benan lè: Ludi bena, Anamu bena, Lehaba bena, Nafatu bena, Paturu bena, Kasulu bena, Karita bena ka Filishitinina bōlu.

Kanaa ni nigõni farashina Shidō benan lè: Hiti bena, Yebushi bena, Amōri bena, Giigashi bena, Hivi bena, Aaki bena, Shini bena, Aavadi bena, Jemara bena, Hamata bena. Kanaa benano oḁa gběji, à cere jere len lè: Bōna zaa Shidō yana Geraa ka bii Gaza kutu hari Sōdōmu kûni Gōmōrazo kûni Adamazo

kūni Jeboimuzo ka bii Lasa kutu. Hamu ni nigōninan be bee kūni beezo, cere kūni cerezo idibi kūni idibizo, gūkīn kūni ì beyāzo.

Yafeti daku Shemu beekè mōno. Inimi Hibarani bena diji farashinaa. Shemu ni nigōnina tōn lè: Elamu, Asuria, Afakasada, Ludi, Aramu. Aramu ni nigōnina tōn lè: Uzu, Hulu, Getee, Mesheki. Afakasada ye Shela i, ye Shela Hibarani i. Hibarani ni nigōnina ì fia. Duu tōmi Pelegi, zaaka ì looto cere kāsukasū. Ì daku tōmi Yokotā. Yokotā ni nigōnina tōn lè: Alamoda, Shelefi, Hazaamave, Yera, Hadoramu, Uzali, Dikala, Obali, Abimae, Sheba, Ofii, Havila, Yobaba. Yokotā ni nigōninan be pai. Bona Mesa yana Shefaa kūni kasanazo ka bii gucijīmma à ceremi. Shemu ni nigōninan be pai bee kūni beezo, cere kūni cerezo idibi kūni idibizo, gūkīn kūni a beyāzo.

Nuhu nina benan be idibi kūni idibizo cere kūni cerezo. À guu ye dunia bè pai bō, à oḁà í malaalakena dunialu gbēji.

Babila kpedidinakūma

Dunialu yāa gupai bè guda dumi, yā duu ye wōta fī. Laaka gucena bi suatea kpaakpaa gucijīmma, ka à bùru Babilonia cere gugbangarama, ye à àce gube. À fī kūni: Wò yaa wò kukū bō, wò kpete nōonō. Kukūmi à gberekoto, kōtaami à shimenti. Ye à kè: Wò fara gifa wò kpedidinakūma bù, ì saakee nà zō musuma. Wò wo ginda tōbo, dun wòbagū bii futēna dunialuba.

Ye Zōnadi ìce ì fara ginaa wà kūni kpe sáa musuzo ka gucena bù. Ye ì kè: À pai à bè dumi, yā du ye àta fī, ye yā ka à bōzon lee? Yā ka à ì laasaabukè, becere à kea, fōkan ba à dādāa

mɔnɔba. Wò ice wò yaa gube wò à yāfi yara, dun ànaba kũ yā ma mɔnɔba. Ye Zɔnadi à fùtē gube duuduu dunialu pai, ye à à fara gifanaa tù. Ì yāaji ye tù wò tɔkà fara ginaani Babila, zaaka gube Zɔnadi tù dunia bè pai yā bòlu. Zaa gube ì à fùtē dunialu pai.

Shemu kũni Terazɔ bena

Shemu bena baalun lè: Shemu wē keesɔru ye ì Afakasada ì í malaalakena dunialu gbēji wē fia. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru sɔru, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Afakasada wē kedokoori aweresɔruzɔ ye ì Shela ì. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru shi awere'azɔ, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Shela wē kedokoori ye ì Hibarani ì. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru shi awere'azɔ, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Hibarani wē kedokoori awereshizɔ ye ì Pelegi ì. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru shi a kedokoorizɔ, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Pelegi wē kedokoori ye ì Leu ì. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru fia aweresooshizɔ, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Leu wē kedokoori awerefiazɔ ye ì Sherugi ì. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru fia aweresɔfiazɔ, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Sherugi wē kedokoori ye ì Nahɔɔ ì. Bɛ gbēji ì kè wē keesɔru fia, ì ni kena ì mɔnɔ nigɔnina kũni negūnazɔ.

Nahwò wě keedu aweresooshizò ye ì Tera ì. Bɛɛ gběji ì kè wě keeswuwokoori aweresooshizò, ì ni kɛna ì mɔnɔ nigɔ̃nina kũni negũnazò.

Tera wě kee'awokoori ye ì Abramù ì kũni Nahwòzò kũni Haranazò.

Tera bena baalun lè: Tera Abramù ì kũni Nahwòzò kũni Haranazò, ye Harana Lutu ì. Harana gà ì ì djii Tera tù Uru, Babilonia cɛɛɛlu, guu ka wò ì ì. Abramù kũni Nahwòzò nɛɛ shì. Abramù nɛɛ tɔmi Saraya, Nahwò nɛɛ kɔ̃n Harana ni Milika. Harana ye Ishika ì mɔnɔ. Saraya nedaami, ici ni'iba.

Ye Tera ì ni Abramù shìtɛ kũni ì toi Lutuzò kũni Abramù nɛɛ Sarayazò ì bò'àzò Uru, Babilonia cɛɛɛlu, àbi yaa Kanaa cɛɛɛlu. Ka à bùru Harana, à àcɛ gubɛ. Tera wě keeswuwokoori awereswuwokoori ì gà Harana.